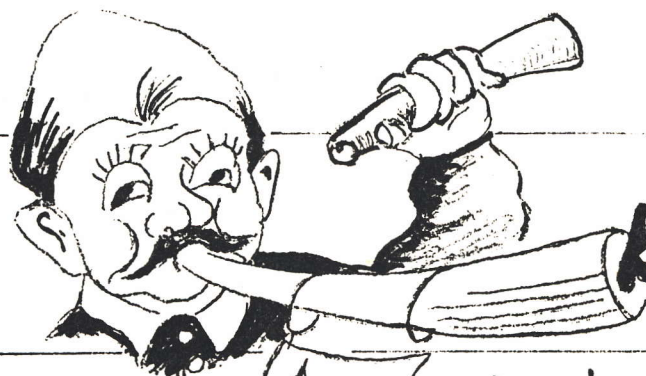

KÜRTÖLŐ

megjelenik

Havonként

A polgármesteri hivatal
és az iskola lapja

40.
Ára: Ft

Röviden:

Megkezdődött az iskola,

Épül az emlékmű,

Favították az utat,

Még mindig épül a szeméttároló,

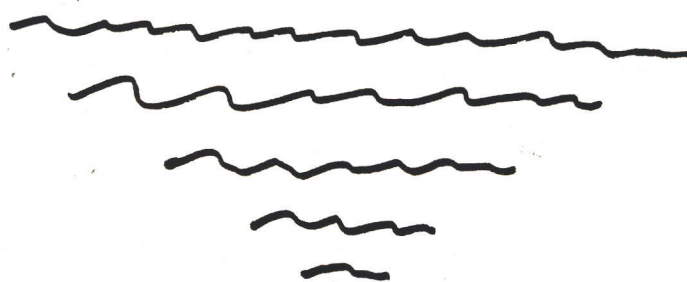
Forr a bor - forr a világ!

A telefonról semmi hír!

(tán bezárt?)

(vagy ráfűzött)

Hogy áll a gázkérdés?

Vértanúinkra emlékezünk

Csaknem másfél évszázad távlatából is gyászünnepe számunkra október hatodika. Ezen a napon végezték ki Aradon a magyar szabadságért küzdő, tizenhárom hős tábornokot.

1849. szeptember 21-én és 26-án állították őket a császári haditörvényszék elé mint az orosz segítséggel levert szabadságharcunk vezetőit. Október ötödikén Ernst törzshadbíró hirdette ki előttük a halálos ítéletet, miközben az előző napon Uthyka főporkoláb által, a Maros partján vágott fűzvesszőket egyenként kettétörve a lábukhoz vetette.

Elénk lépnek sorra: Kiss Ernő, a legendás Hannover-husár, a szerbek legyőzője; Lázár Vilmos, Temesvár ostromának hős dandárparancsnoka; Schweidel József, a pákozdi csata vezére; Desseffy Arisztid, a Sáros megyei nemzetőrség vitéz parancsnoka. Négyüket golyó általi halálra ítélte a törzshadbíró. Nem találta érdemesnek erre a „kegyelemre” kilenc társukat, akiket kötéllel büntetett. Ők: Aulich Lajos, a bányavárosok küzdelmének vezetője, Buda ostromlója; Damjanich János, a dicsőséges tavaszi hadjárat hőse, Vác elfoglalója, a szegedi vörössipkások parancsnoka; Knezich Károly, a bátor horvát, a tápióbicskei győző; Láhner György, aki fegyvert és ruhát szerzett a 48-as honvédségnek; gróf Leiningen-Westerburg Károly, a komáromi és a váci csata oroszlánja, aki német létére harcolt a magyar szabadságért; Nagysándor József, az I. hadtest parancsnoka; Pöltenberg Ernő, a kápolnai, a harsányi és a zsolcai csata győztese; Török Ignác, Komárom és Szeged védője; gróf Vécsey Károly, a Délvidék és Temesvár hőse.

Mélyen fejet kell hajtani mindannyiuk előtt. A rác származású Damjanich például olyan önfeláldozás-

sal harcolt a magyar nép szabadságáért, ahogy a történelem során „idegenként” – szerte a világban – nem sokan. Megható az a jelenet, amikor törött lábbal végigbiceg az akasztófák előtt – a sajátja felé –, és jobbát odanyújtva Vécseynek, bocsánatot kér tőle a Szolnoknál történt összekülönbözésük miatt. A kien-gesztelődés jeleként Vécsey a feléje nyújtott kezét megcsókolja. Ez a gesztus példaértékű lehet számunkra ma is, amikor a széthúzás, torzsalkodás, törtetés ismét megosztja nemzetünket.

Az elnyomás alóli felszabadulás vágya vitte a zászlók alá a magyar nép legjobbjait; főnemest, jobbágyot, papot egyaránt. Ez a vágy hatotta át a lelkét a boglári Streith Miklós plébánosnak is, aki felolvasta híveinek a Habsburg-ház trónfosztását kimondó törvényt. Haynau ezért halálra ítélte. Egy szemétdomb tetejére állították Bécsben, úgy lőtték agyon.

Nem kisebb volt a magyar haza iránti szeretete a rohamra induló, a gyerekkorból még alig felserdült szegedi honvédeknek vagy annak a káplárnak, aki miközben lebukott a sánc tetejéről, utoljára még ezt kiáltotta: éljen a haza. És hajtsunk fejet a tizennégy éves dobos előtt, aki bukdácsolva megy, kezében pörögnek a verők, a mély üstdob bokáját veri, feje földetlen... Homlokán éri a halálos lövés.

Hőseink életüket adták Magyarorszáért. Nincs nagyobb áldozat, mint meghalni a hazáért, és nincs köszönet, amely ezt az áldozatot méltóan viszonozná. A kegyeletes megemlékezés mégis fel-emelő, ha a lélek mélyéből fakad.

Emlékezzünk hát hőseinkre! A hazáért ontott vérük nyomán fakadjon dús virága az áldozatra kész hazaszeretetnek.

Cser Kálmán

ARAD 1849. okt. 6.

Tanévnyitó 1993.

"Itt van az ősz, itt van újra." Ennek egyik tagadhatatlan jele, hogy megkezdődött a tanítás az iskolákban. Így történt ez a mi iskolánkban is. A tanévnyitó ünnepélyt 1993. augusztus 31-én 18 órakor tartottuk az iskolában. A tanítás szeptember 1-én kezdődött.

A legtöbb tanuló nagy izgalommal várta már a tanévkezdést. Sok szép tervet, színes elhatározásokat szőttek. Hiszen egy új tanév mindig új lehetőségeket, új reményeket sejtet.

Változások, újdonságok lesznek az 1993-94-es tanévben is. Elkészült az új oktatási törvény. A parlament jóváhagyta. A bevezetése folyamatos lesz.

A zökkenőmentes tanévkezdés személyi és tárgyi feltételei biztosítottak voltak. A nevelőtestület személyi összetételében az elmúlt tanévhez képest változás nem történt.

A tárgyi feltételek az idén is javultak. Minden évben jobb, kedvezőbb feltételek mellett kezdődhet a tanítás. Most a belső felújításra, festésre költöttünk sokat. Az összes ajtó és ablak valamint a lábazat le lett festve, a falak pedig fehérre meszelve.

A gyerekek nevében köszönöm a polgármester asszonynak és a jegyző asszonynak, valamint a képviselőtestületi tagoknak, hogy a felújításhoz szükséges pénzt az iskola rendelkezésére bocsátották. Köszönet mindazoknak akik a munkákban résztvettek. Radics Jánosnak aki elkezdte, Duka Imrének aki befejezte, Mlinárcsek Jánosnénak és Zsófi néninek akik a festők utáni takarítást végezték.

Az iskola létszáma örvendetesen emelkedésnek indult. A tavalyi mélypont 34 fő helyett az idén 38 tanulója van az iskolának.

Osztályonkénti megosztás:

1. osztály	7	tanuló	+	2. osztály	2	tanuló	=	9	tanuló
3.	"	7	"	+	4.	"	1	"	= 8 "
5.	"	5	"	+	6.	"	5	"	= 10 "
7.	"	5	"	+	8.	"	6	"	= 11 "
Összesen:									38 "

A nyár folyamán 2 új tanuló érkezett Tóth László és Tóth Szilárd személyében. Mindketten 5. osztályosok. Kívánunk nekik gyors beilleszkedést és eredményes tanulást. Egy tanulónk, Laluska János elköltözött. A budapesti kislány, aki itt iratkozott be, betegsége hivatkozva visszalépett. Különös figyelemmel és szeretettel köszöntöttük az első osztályosokat, akik most lépték át először az iskola kapuját. Nekik is és az iskola valamennyi tanulójának sikerekben és eredményekben gazdag tanévet kívánunk.

Boda Károly
ig.

K Ö S Z Ö N J Ü K !

A nyári takarítási szünet után kellemes meglepetés érte a visszatérő óvodásokat. Nemcsak a megújult és átrendezett belső helyiségeknek, a felújított udvari játékoknak örülhettek, hanem egy új udvari játékkal, egy udvari babakázzal is gyarapodott a játszási lehetőség, mégpedig Vadovics Tanár úr jóvoltából, aki az otthon feleslegessé vált babakázt óvodánknak ajándékozta.

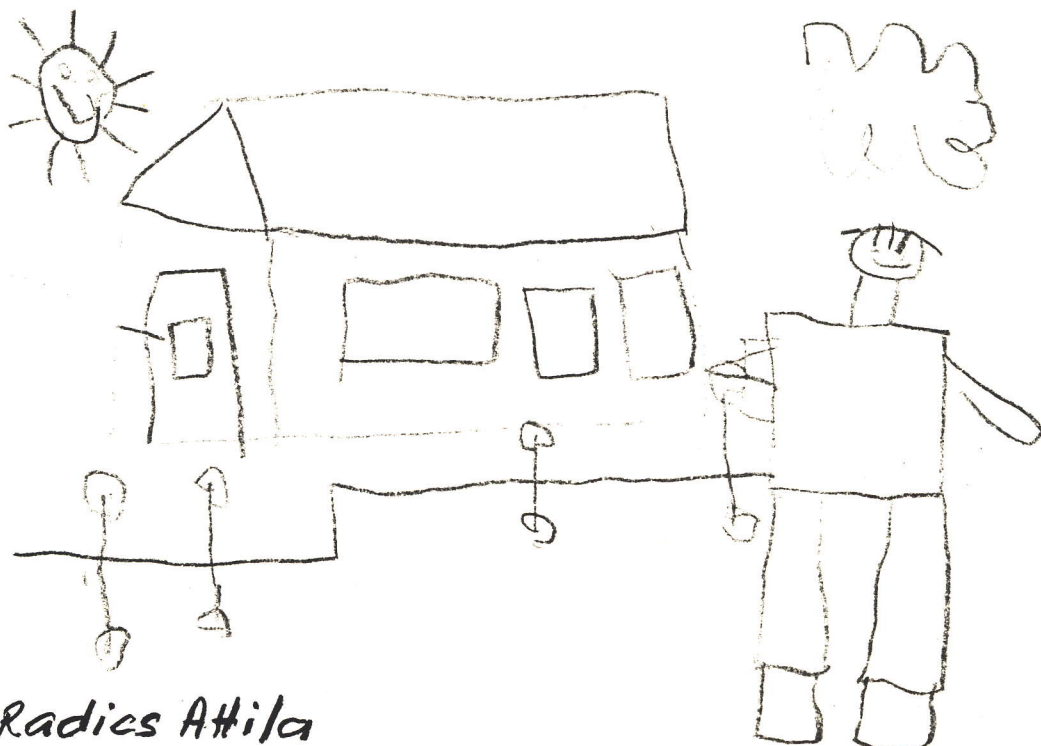
Látni kellett volna, amint a gyermekek felfedezik, birtokukba veszik, szüleiket invitálják, hogy tekintsék meg közelebbről, belülről is. Nagyszerű pedagógiai nevelési eszköznek is bizonyul, hiszen e rövid idő alatt is kiderült, hogy több fontos alapvető viselkedési formát is gyakorolhatnak a gyerekek általa - úgy mint: kopogtatás, udvarias meghívás, megvendégelés, a környezet rendben tartása, stb... . Nekünk óvodapedagógusoknak is régi vágyunk teljesült ezzel az udvari játszókázzal, hiszen a kis házikó alapját már régebben elkészítettük szülői segítséggel.

Köszönjük Vadovics tanár úrnak, hogy óvodánkra gondolt! Kivánjuk, hogy nyugdíjas éveiben is lelje annyi örömet mint amennyit nekünk szerzett ezzel a tetteivel!

Erdőkürt, 1993 szept. 15.

Rádics Attila
óvodavez.

Rádics Attila

Életút

Styevko Mihály vagyok, aki életútjáról mesél. 1952-ben születtem itt Erdőkürtön, természetesen az Általános Iskolát is itt végeztem el. Az általános után Salgótarjánban érettségiztem és gépészmérnöki oklevelet szereztem, onnan állami ösztöndíjjal a Szovjetunió-beli Lvovba (régbbi nevén Lemberg) mentem egyetemre, ahol 1975-ben diplomáztam.

Hazatérve Budapesten, de nem a szakmai végzettségnek megfelelő munkakörben helyezkedtem el. Egy besugárzó üzembe kerültem, besugárzástechnikával kezdtem foglalkozni.

Az élet tehát átképzéssel kezdődött, különböző továbbképző tanfolyamokat végeztem el és lassan, lassan megismertem és megszerettem ezt a technikát. A cég, ahová kerültem 1982-től élelmiszer besugárzással kezdett foglalkozni és többszöri átszervezés, átalakítás után jelenleg AGROSTER Besugárzó Rt. néven ugyanazt a tevékenységet folytatja.

Nemcsak átképezni, de tovább képezni is kellett magam - így egy kicsit megtanultam angolul, és egy kicsit megtanultam a számítástechnika nyelvén is. Mindkét dolog sokat segített a munkámban. Az angol azért elengedhetetlen, mert ezen a szakterületen a legtöbb publikáció angol nyelven jelenik meg, amit tudni kell olvasni. A számítógép pedig egy sor műszaki és egyéb gyakorlati feladat megoldásában hasznos, néha nélkülözhetetlen eszköz.

En az Rt. műszaki ügyeiért vagyok felelős és vezetésemmel az elmúlt 10 évben a Besugárzó Üzemben többszöri jelentős átalakítást, modernizálást hajtottunk végre. Az általunk működtetett üzem szépnek ugyan nem mondható, viszont számítógép vezérli, és egy-műszakos kiszolgálással három műszakban folyamatosan, automatikusan üzemel.

A fenti dolgoknál persze talán sokkal érdekesebb kérdés az, hogy mi is az az élelmiszer besugárzás. Ez egy fizikai eljárás, amit leginkább a tartósító eljárások közé lehetne sorolni. A lényege, hogy a radioaktív kobaltból származó sugárzásnak kitett, egyes élelmiszerekben elpusztulnak az abban található mikroorganizmusok (az élelmiszerek romlását okozó baktériumok, penészek, élesztők, gombák, a betegségeket okozó pathogén kórokozók). Ennek következté-

ben a termék eltarthatósága, valamint annak biztonsága, hogy az élelmiszertől nem betegszünk meg (pl. nem kapunk a boltban vásárolt csirkétől szalmonella fertőzést) növekszik. Azért beszélek egyes élelmiszerekről, mert az eljárás nem alkalmazható válogatás nélkül mindenre. Az érthetőség kedvéért nézzünk néhány példát.

A vöröshagymát ősszel besugározzuk, az tavasszal nem fog kicsírázni, és még augusztusban is fogyasztható. Hasonló hatás elérhető vegyszeres kezeléssel is, de ha valaki az ilyen hagymából nyersen eszik, az meglehetősen erős gyomorfájást kaphat - vagyis megeszi a vegyszer maradványokat - ne részletezzük, hogy hosszú távon ez milyen károsodásokkal járhat.

Vagy nézzük a mákot, ha besugározzuk az sem fog kicsírázni, de adott arányban összekeverve nem besugárzott mákkal a kelés ritkább és az egyelés sokkal egyszerűbb, könnyebb lesz.

A meggy befőzésekor a mikroorganizmusok elpusztulnak és a cukros szirupban azután sokáig eltartató. Főzés helyett sugárkezelve az eredmény ugyanaz, de a meggy olyan harsogóan friss marad, mintha csak a fáról lenne szedve. Persze az eljárás kissé drága ahhoz, hogy ily módon készüljön a meggy "befőtt", de ahhoz már nem, hogy az ilyen meggyből csokoládé desszert készüljön, vagyis olyan konyakos meggy amiben nincs konyak és a gyerekek is megehetik.

Az eljárást tömegesen mégis fűszerek (feketebors, paprika, kömény-mag, stb.,) kezelésére használjuk. Közismert, hogy ezek a növények földközelségben teremnek és mikroorganizmusokkal mindig szennyezettek. Addig nincs is probléma, míg a levest vagy a pörköltet izesítjük a fűszerekkel és megfőzzük, de amikor a salátára szórjuk, vagy a száraz kolbászba tesszük akkor már nem annyira veszélytelenek. Korábban erre a célra, az úgynevezett csíraszámcsökkentésre etilénoxidot, egy igen mérgező, illékony gázt használtak aminek a maradványait szintén elfogyasztottuk. Ez a gáz nem csak mérgező, de rákkeltő is és ezért az Egyesült Államokban és az Európai Közösség országaiban használatát betiltották (hazánkban ezidáig még nem).

Az elmondottak ellenére nyilván mindenki arra gondol, hogy a sugárkezelt élelmiszerek fogyasztása milyen ártalmas lehet, pedig nem így van. Sokan már a sugárzás szó hallatán pánikba esnek, mások azt hiszik, hogy a kezelés következtében maga az élelmiszer is sugárzóvá válik, ami egyébként fizikailag nem lehetséges. Az egész dolog pont olyan mint a röntgen felvétel készítése, amikor röntgen sugárral világítják át a felvételre kerülő testrészt. Szinte mindenki évente jár tüdőszűrésre és senkiben sem merül fel a gyanú, hogy az átvilágítás hatására ő is sugárzóvá válik. A sugárzás fajtája az élelmiszer besugárzásnál is olyan, de energiája nagyobb,

és a kezelés sokkal hosszabb ideig tart. Azt pedig, hogy a kezelés az élelmiszerekben nem hoz létre az egészségre káros összetevőket, nemzetközi szervezetek több évig tartó és több ezres állatkísérletekkel bizonyítottak.

Szóval ez az élelmiszer besugárzás, és ennyi róla a mese. Azt hiszem elnézést is kell kérnem, hogy legtöbbet a munkámról beszéltem, de hát a faluban öregebbek és fiatalok egyaránt sokan ismernek és valószínű kevesebb azok száma akik az élelmiszer besugárzásról hallottak - így talán megbocsájtanak, hogy élve az alkalommal most ez utóbbit változtattam.

Ami az ismeretiséget illeti igaz ugyan, hogy főleg Budapesten tartózkodom, de a hétvegeket és a szabadságaimat, ha tehetem Erdőkürtön töltöm. Ennyi idő alatt sem tudtam megszeretni a főváros zaját, füstjét, ideges nyüzsgését - egy szóval nem nekem találtak ki. Erdőkürt sokkal bekésőbb - maradjon is így.

Figyelmüket megköszönve adom tovább a stafetabotot.

Styevko Mihály

Ismerje fel őket!

*Eskuvői menet
Vajon kié?*

Búcsút vettünk
Krajcs Jánostól

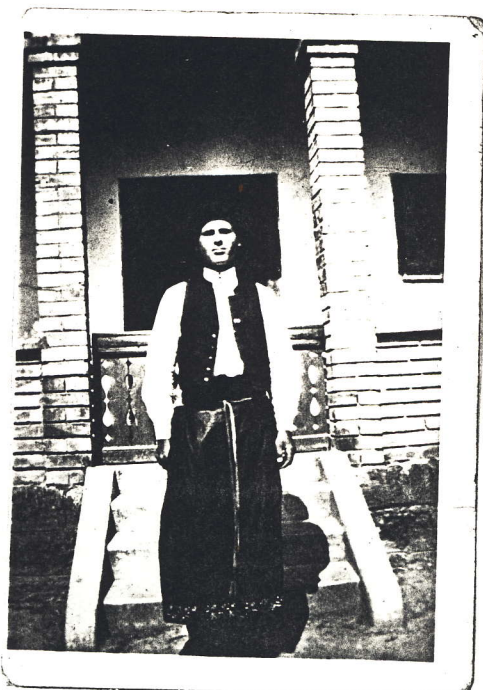
1993. szept. 17-én

ELT
73 évet

Szeretettel köszöntjük
szeptember és október-
ben névnapjukat és
születésnapjukat
ünneplőket!

Viktor, Adrienn, Ádám,
Nikolett, Kornél, Zsófia,
Hajnalka, Mihály

Ferenc, Renáta, Teréz,
Nándor, Bianka,

Ki ez a deli
legény?

 Kihagytak a
Sportnévsorból!
Dénes!
SZ. F.
Elnézést !!!

Községi Művelőd.

Bizony nálunk is beindult az "iskolai gépezet" annak rendje módja szerint. Az épületünk pompás lett, önmagába "járni". Kérdezed, hogy itt sikerült-e a hittant beépíteni az órákba. Nem sikerült, ugyanis nekünk ez a kevés gyermekünk is három féle. Egyik részük evangélikus, másik katolikus. Mindket tiszteendő atya másik faluból jár át, képtelenség lett volna őket egy időben fogadni. Itt van olyan tanulónk is, akit szülei az elhunyt negyven év ellátására, vallásértékes nélkül is tiszteletre neveltek. Tout e tisztelet miatt továbbra sem akarunk változtatni vezeteiben, amiért tisztelet, becsület illeti őket, eszünk ágában sincs meggyőződésük ellenére hittanra erőltetni őket. Így azért maradt minden a régiben, hogy a gyerekek külön időben járjanak hittanra. Itt ennért már hagyomány van, hiszen itt a legnehezebb időben is volt hittan tanítás és nem is volt tilos rajta részt venni, nem úgy mint a mi gyermeknevelésünkben. Hát akkor miért is újult erő és lendületet kívánva hívjuk, miá kisgyerekek

Kik ezek?

Hol látható ez a templom?

Népi kalendárium

A népi kalendárium szerint január a Boldogasszony hava. A rejtvény első és harmadik függőleges sorából kiderül, hogyan nevezik a februárt és a márciust. Tudod-e, miért éppen úgy?

Meghatározások:

1. Kisgyerek, vagy kislány játékszere.
2. Véget nem érő, végtelen.
3. Keleti eredetű ügyességi játék.
4. Szerencsejáték, sportfogadás.
5. Női név.
6. Óserdei kúszónövény.
7. Kis csapata.

Füllentő kvíz

Melyik igaz, melyik hamis az alábbi állítások közül?

- A világ leghosszabb folyója a Nílus.
- A kámfar a szilárd halmazállapotból azonnal légneművé válik.
- Finnország fővárosa Oslo.
- A csiga kételtű állat.
- A gácsér hím kacsa.
- A burgonya őshazája Kína.
- A szivárvány hét alapszínből áll.

- A világ első mozgólépcsőjét a londoni Harrod's áruházban szerelték fel 1898-ban.

- Nagy-Britannia hivatalos pénzneme a dollár.
- A magyar nyelvben az „e” magánhangzó fordul elő a leggyakrabban.
- Ha a kéket sárgával keverjük, zöld színt kapunk.
- Bartók Béla 1916-ban öt Ady-verset zenésített meg.
- A tomahawk a bennszülöttek sátrának indián neve.
- Zala megye székhelye Nagykanizsa.
- Az ikon a görögkeleti templom táblaképe.

Keresd meg a párját!

Mi a magyar neve a következő településeknek?

1. Oradea
2. Mukacsevo
3. Kosice
4. Güssing
5. Bratislava
6. Alba Julia

- a. Kassa
- b. Gyulafehérvár
- c. Németújvár
- d. Pozsony
- e. Nagyvárád
- f. Munkács

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

A szlovák hagyományok istápolója Szontagh Pál-díjas

Életműdíj az értékek ápolásért

– Életműdíjként vettem át *Korill Ferenctől*, a megyei közgyűlés elnökétől Bánkon, az elmúlt hét végén megtartott nemzetiségi találkozón: a Szontagh Pál-díjat – indítja a beszélgetést erdőkürti otthonában *Budai József*, a községi általános iskola nyugdíjas tanára.

Budai úr helybeli születésű, szlovák szülők gyermeke. A pedagógus munkán kívül életét, tevékenységét a szlovák nemzeti hagyományok felkutatása, megőrzése, terjesztése határozza meg.

A főiskola elvégzése után, matematika-fizika szakos tanárként került vissza szülőfalujába. Előtte egy évig Hortobágyon töltötte a gyakorló tanári napjait.

– Annak idején középiskolába is nehezen mentem el. Szüleim gyermekkoromban, odahaza csak szlovákul beszéltek egymás közt és a bátyámmal. Jőmagam három éves koromig nem is tudtam magyarul – pergeti vissza a történelem megsárgult lapjait a kitüntetett. Emlékei között kutatva, kisvártatva így folytatja:

– Már az iskola igazgatója voltam, amikor újra be lehetett vezetni a szlovák nyelvű oktatást az intézményben. Ellene egyetlen szülő sem tiltakozott. Sikertörténet idekötönni, aki öt-hat évig tanította a gyerekeket. Amikor elment szülői szabadságra,

nem volt, aki folytassa munkáját, s egészen a rendszerváltásig a szlovák helyett az orosz tanítottuk.

Budai József megtartotta és megőrizte a szülői házban kapott identitását. Feljegyzéseiről, kutatásairól eddig gyűjteményes összefoglaló még nem készült. Az ő nevéhez kötődik az 1969-ben megalakult, sok sikert magáénak tudható Pávakör, amelynek nem csak szervezője volt, hanem ő tanította a szlovák énekeket is. A tíz-tizenöt évi sikeres szereplés után a felnőtt csoport feloszlott, ma pedig klubként folytatja tevékenységét. Fiatalok és idősek – 30-40 fő – a kialakított program keretében találkozik rendszeresen egymással.

Minden évnek megvan a sajátossága. A nyugdíjas igazgató korábban, a lakodalmas szokásokat rögzítette a jelen és jövő számára videón is. A tavalyi évben feljegyezte a karácsonyi ünnepeket jellemző összes szokásokat, amit ugyancsak videón örökített meg szlovákul és magyarul. Az idén a kenderfeldolgozás lesz a találkozások központi témája a termesztéstől a feldolgozásig. A szövőszéket már megszerezték, fonalat is előteremtik majd, a gyakorlatban megvalósítandó szőnyegszövéshez. Az elképzeléseik kivitelezéséhez szükséges pénz egy részét pályázatokon szerzik meg.

A kitüntetett
Mikuska István felvétele

Tavaly a felnőttek nyelvoktatására – 25-30 fő – több tízezer forintot kaptak. Az idén, a kenderfeldolgozási program támogatására 150 ezer forintot szereztek, amelyből egy videókamerát kívánnak megvásárolni. A pávakör ma kamarakórusként tevékenykedik, a hét éve folyó népfőiskola is továbbra is szélesre tárja kapuit.

– *Érte-e valamilyen hátrány szlovákságának egyértelmű vállalása miatt?*

– Három évig tartó igazgatói beosztásomban éreztem, hogy nincs értelme a viaskodásnak. Végül beadtam a beosztásom lemondásáról szóló nyilatkozatomat.

– *Ön szerint mi húzódtott meg a háttérben?*

– Egyházi iskolába jártam, egy évig – a papnevelde felosz-

latásáig – növendék voltam. Iskolai munkámért nem, kulturális tevékenységemért viszont igen sok kitüntetést kaptam.

Visszatérve a jelenre a következőket mondja:

– A legutóbbi népszámláláskor, a község lakosságának 35 százaléka vallotta magát szlovák anyanyelvűnek. Közülük csupán 10 százalékuk – az idősebb korosztály – beszél ma is nyelvünket. A rendszerváltás óta a gyerekek az iskolában újra ismerkednek a szlovák nyelvvel. Az eredmény nem jó. Rossz a könyv, a tanítás módszere sem a legmegfelelőbb. Írókkal és költőkkel traktálják a nyiladozó értelmű gyerekeket, miközben szlovákul egy pohár tejet sem tudnak kérni.

Budai József tagja a magyarországi szlovákok szövetsége választmányának, elnöke a Nógrád Megyei Szlovákok Érdekvédelmi és Koordinációs Szervezetének. Három felnőtt gyermekét sikerült „megfertőznie” a közművelődéssel, az abban való aktív részvétellel.

Továbbra sem időmilliomos. Ellenkezőleg: mindig gazdag a napi programja. Ebben többek között szerepel a klub- és könyvtár vezetése, a heti négy órában történő hittanoktatás az iskolában, hogy csak a jelentősebbeket említsük. Szívesen áldozza idejét népes családjára, unokáira.

Venezs Károly

Gratulálunk!

Tüdőszűrés

*Felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy
az évenkénti rendszeres röntgen
tüdőszűrő-vizsgálat*

**1993. október 11-én 14 - 18 óráig,
1993. október 12-én 8 - 12 -ig és
délután 14 - 18 óráig lesz a**

Klubkönyvtár előtti szűrőbuszban.

Polgármesteri Hivatal

Szlavkovszki Csaba

Asztalos és lakáskarbantartó

Üvegezés.
Parkettázás.
Lambériázás,
Ajtó, ablak és

Bútorkészítés

Frdőkürt, Kossúth u. 108.